

De grote 'groene' schoonmaak

Sommigen hebben het al achter de rug, anderen moeten er nog aan beginnen: de jaarlijkse grote schoonmaak. Niet de leukste klus, wel een die nodig is. Met een slimme aanpak en de juiste middelen – die veilig zijn voor stal, dier, mens en milieu – is het zo gedaan.

TEKST: ISABEL HOSSEY | FOTO'S: ISABEL HOSSEY & SHUTTERSTOCK

Afhankelijk van de grootte en het aantal stallen is de jaarlijkse schoonmaak een matige, tot zeer intensieve klus. Bij het eerste mooie weer gaan de paarden de weide op en liggen de boxen te wachten op hun poetsbeurt. In heel wat stallen wordt de hogedrukreiniger bovengehaald en staan de ontsmettende schoonmaakmiddelen klaar om het vuil te lijf te gaan. Na een dagje intensief poetsen, zijn de stallen schoon, ruiken ze lichtjes naar ontsmetting en is het water weggetrokken richting afvoer, riolen en waterlopen. Klus geklaard!

Judith Peeters, zaakvoester van een kleinschalige pensionstal in Keerbergen, ging vroeger op dezelfde manier te werk. Dit jaar pakt ze het anders aan. Onder begeleiding van Emiel Devos van de firma Agriton zal ze voor het eerst een alternatief gebruiken voor de traditionele schoonmaakmiddelen. Ze gaat aan de slag met een honderd procent natuurlijk reinigingsmiddel op basis van Effectieve Micro-organismen (EM), zeg maar 'kleine beestjes'.

Deze aanpak ligt in de lijn van haar nieuwe manier van werken in de stallen en op de weides.

'Traditionele schoonmaakmiddelen doden ook de goede bacteriën'

Ruim een jaar geleden besliste Peeters om haar stal- en weidebeheer volledig over een andere boeg te gooien. 'Het begon allemaal bij mijn weides', licht ze toe. 'Ik was op zoek naar een methode om minder tot geen kunstmest te gebruiken, maar wilde vanzelfsprekend wel gezonde, natuurlijke en voedzame weides hebben. In mijn zoektocht kwam ik terecht bij Emiel. Hij leerde mij het concept en de werking kennen van Effectieve Micro-organismen en kon mij overtuigen om het te proberen. Ondertussen zijn we één jaar verder,

ben ik overtuigd van de aanpak en ga ik stelselmatig verder op de ingeslagen weg. Zo ook nu, bij de stalschoonmaak.'

Actief mengsel

Effectieve Micro-organismen of kortweg EM verdienen een woordje uitleg. Emiel Devos licht toe: 'EM is een specifiek samengesteld mengsel van actieve bacteriën, gisten en schimmels. De samenstelling is het resultaat van jaren onderzoek en is er op gericht om de natuurlijke weerstand bij mens, dier en bodem te verhogen. Bacteriën, gisten en schimmels zijn vrij in de natuur aanwezig en beïnvloeden elkaar voortdurend. Soms is dat positief, soms ook niet. Ruwweg kunnen we drie groepen onderscheiden: de nuttige of opbouwende micro-organismen (bijvoorbeeld het rijpingsproces), de schadelijke micro-organismen (rottingsproces) en een grote groep volgelingen. De volgelingen sluiten zich aan bij de grootste, sterkste en meest dominante groep, hetzij de opbouwende micro-organismen (de superhelden), of de schadelijke micro-organismen (de slechteriken). In en rond onszelf, onze paarden, ons huis en onze stallen leven miljarden

bacteriën (de grootste groep binnen de Effectieve Micro-organismen). Het is in het belang van mens en dier dat de opbouwende bacteriën in de meerderheid zijn. Zij zorgen namelijk voor een gezonde balans en verhogen het natuurlijk evenwicht en de biodiversiteit in de stal, bodem en omgeving. Mens, noch dier, is gebaat bij een overwicht aan schadelijke bacteriën. Zij veroorzaken ziektes, rotting, slechte geurtjes, bodemverschraling enzovoort. Ook al spelen deze processen zich, voor ons, onzichtbaar af, toch kunnen we erop ingrijpen en

WIE IS EMIEL DEVOS?

Emiel Devos werkt al drie jaar bij Agriton in Mesen, maar is meestal onderweg voor klantenbezoeken. Hij is afgestudeerd in de agro- en biotechnologie en zelf ook fervent ruiter. Hij geeft geregeld voordrachten over de inzet en het nut van Effectieve Micro-organismen en moet vaststellen dat het voor velen een wereld is die opengaat. 'Vaak gaan de toehoorders, na zo'n avond, met een zwaar hoofd naar huis', lacht hij. 'Voor de meesten is dit compleet nieuwe informatie. Het vergt een open geest om deze totaal andere benadering op gebied van weide- en stalbeheer objectief te bekijken. De stal schoonmaken is slechts een klein onderdeel van een groter verhaal. Vaak zitten traditie en gewoonte in de weg. Gelukkig merk ik wel dat de interesse groeit. Steeds meer mensen streven naar een meer natuurlijke omgeving voor hun paard en voor zichzelf.'

de balans naar de juiste kant doen doorslaan. Via EM-technologie kunnen we onze superhelden namelijk een duwtje in de rug geven. We voegen (onder welke toepassingvorm dan ook) Effectieve

AAN DE SLAG

Benieuwd naar het mysterieuze goedje en met een stal die schreeuwt om een schrobbeurt, gaat Judith aan de slag. Emiel Devos haalt Wipe&Clean boven, een schoonmaakmiddel op basis van Effectieve Micro-organismen. Het middel is vloeibaar, kleurloos en ruikt licht alcoholisch.

Stap 1

Met de rugsproeier in de aanslag los je het product op in water, in een verhouding van circa tweehonderd ml per tien liter water. Idealiter begin je één week voor de 'Grote Schoonmaak' aan de voorbereiding en vernevel je alle wanden van boven tot beneden. Op dat ogenblik 'vaccineer' je de stal met goede bacteriën. Dit is niet schadelijk voor de paarden. Het gaat hier immers om Effectieve Micro-organismen, die van nature ook op, rond en in het paard aanwezig zijn. Charmeur (foto rechts) kijkt weliswaar bedenkelijk, maar dat heeft meer met de sproeier, dan met de inhoud te maken.

Stap 2

Eén dag voor de grote schoonmaak herhaal je deze actie. Op die manier hebben de bacteriën voldoende tijd gekregen om al het vuil los te weken. Vergeet ook niet de deurstijlen, voederbakken en waterkraantjes grondig te benevelen. Dit zijn vaak haarden van vuil en ziekmakende bacteriën.

Stap 3

Op de dag vanzelf maak je de stallen volledig leeg en wissel je de rugsproeier in voor een hogedrukreiniger met water. Je zal merken dat al het vuil (dankzij het voorafgaande inweekproces) gemakkelijk kan verwijderd worden. Zonder gewetensbezwaren kun je vervolgens het water wegtrekken naar de afvoerputjes en riolering. Je werkt immers met een natuurlijk reinigingsproduct, dat geen negatief effect heeft op het milieu.

4 Stap 4

Voordat de paarden hun slaapplek terug krijgen, is het raadzaam om de volledige stal nogmaals te 'vaccineren' met goede bacteriën. Ga nog eens rond met de rugsproeier en benevel alle wanden opnieuw om te zorgen voor een goed stalklimaat. Dit mag je trouwens op regelmatige tijdstippen herhalen. Je hoeft daarvoor niet telkens de volledige stal leeg te halen, maar kan wel geregeld sproeien met Effectieve Micro-organismen om de dominantie van de goede bacteriën blijvend in de juiste richting te sturen.

Micro-organismen toe aan de omgeving en vergroten op die manier de opbouwende groep. De grote groep volgelingen merkt dat deze groep aan de winnende hand is en sluit zich hierbij aan. Op die manier worden de ziekmakers of 'slechteriken' weggeconcurrerd en krijgen we een gezonder stalklimaat.'

Niet doden, maar verdrijven

'Stallen zijn een voedingsbodem voor allerlei bacteriën', verklaart Judith. 'Dan kun je er maar beter voor zorgen dat het goede bacteriën zijn. Dat doe je door de stal te gaan inenten met Effectieve Micro-organismen en zo het evenwicht te laten kantelen naar de goede kant.' Het alternatief is ontsmetten met reinigings- en ontsmettingsmiddelen. Voor Emiel en Judith geen aanvaardbaar alternatief. 'Wanneer je gaat ontsmetten, dan dood je alles. Al het slechte is weg, maar al het goede ook! Na verloop van tijd nestelen zich toch weer micro-organismen in de stal. Dan kan het stalklimaat weer alle kanten uit en heb je zelf nauwelijks in de hand welke organismen de bovenhand halen. Als het de ziekmakers zijn, kan dit een negatief effect hebben op de paarden. Een ander voordeel van EM-technologie is dat het geen resistentie in de hand werkt. EM doodt niet, maar verdrijft enkel. Daardoor ontwikkelen zich geen afwijkende stammen met een grotere resistentie. Iets waar we tegenwoordig toch vaak mee geconfronteerd worden in ziekenhuizen en waar we geen pasklaar antwoord op hebben.'

Betere wereld, begin bij jezelf

'Het klinkt als een slogan, maar toch heeft het meegespeeld in mijn beslissing', zegt Judith. 'Door te werken met EM-technologie weet ik dat ik het milieu geen schade toebreng. Ontsmettings- en schoonmaakmiddelen zijn behoorlijk agressief. Wanneer we ermee werken dan spoelen we alles nadien de riolering in, maar daarmee is de kous niet af. Op stal is het dan wel schoon, maar het onderliggende

WIE IS JUDITH PEETERS?

Judith Peeters runt To the Point, een gezellige pensionstal in Keerbergen met ongeveer tien boxen en zeven hectaren aan weides. Ze was jaren actief in de springsport en fokkerij en richt zich nu voornamelijk op het onderwijzen van haar leerlingen. 'Aangezien wij veel weides hebben, is goed weidebeheer cruciaal. Ik was al langer ontevreden over het gebruik van kunstmest, maar vond niet meteen een andere oplossing. Ik was immers ook echt op zoek naar een wetenschappelijke benadering en wilde wegblijven van al te zweverige theorieën. Ik ben, op aanraden van Emiel, gestart in de stallen en werk vandaar verder naar de weides. De bedoeling is om op termijn een gesloten kringloop tot stand te brengen: bodem, plant, dier, mest, zonder gebruik van chemicaliën en met gezonde paarden en mensen tot gevolg.'

ecosysteem raakt in de war. Ik vind het een geruststellende gedachte dat deze technologie volledig natuurlijk en niet gemodificeerd is. Ik draag, samen met mijn stal, een steentje bij aan het milieu. Dus ja: ik begin bij mezelf', lacht ze. ◀